რუსეთის სოციალდემოკრატიული მუშათა პარტია

პროლეტარეთო ყველა ქვეყანისა, შეერთდით!

სამშაბათი, 9 მაისი 1917 წ.

ერთობა

„თანამედროვე აზრის“ გაგრძელება.

ფასი 7 კაპ.

გაზეთი ღირს: მთელი წლით—15 მ., ნახევარი წლით—8 მან., 3 თვით 4 მან. 20 კ., 1 თვით—1 მ. 40 კ., ცალკე ნომერი ყველგან 7 კაპ. და საზღვარგარეთ ორჯელ მეტი. განცხადების ფასი: პირველ გვერდზე 1 სტრიქონი—30 კაპ. მეოთხე გვერდზე—15 კაპ.; სამგზელა ვიარო განცხადება ორ საათამდე 5 მანეთი ხოლო ორის შემდეგ—6 მანეთი. ხელმოწერილი წერილები არ დაიბეჭდება. დაუბეჭდავ საგაზეთო მასალა რედაქცია არ ინახავს ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ—მოწერას კისრულობს

ბელს მომწერლებმა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Тифлисъ почтовый ящ. 199. Власію Малакіевичу Бохохадзе. სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს.

რედაქციაში პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 სა-დე. რედაქციისა და კანტორის ა[illegible]: თფილისი, გოლოვინის პრ. № 12. (Тф ис Головинскій пр. № 12).

ტელეფონი 16—62.

№ 43 ორგანო ამიერ-კავკასიის სოციალდემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა. № 43

გრძელდება ხელის მოწერა 1917 წლისათვის გაზეთ ერთობა-ზე.

გაზეთი ღირს როგორც თფილისში, ისე პროვინციაში მთელი წლით 15 მანეთი, ნახევარი წლით 8 მან., სამი თვით 4 მან. 20 კაპ., ერთი თვით 1 მ. 40 კ.

გაზეთის ფასი ხელის მომაწერლებმა წინწინვე უნდა გადაიხადონ, ნისიათ არავის გაეგზავნება.

ფოსტით ხელის მომწერლებმა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ: ТИФЛИСЪ, ПОЧТОВЫЙ ЯЩИКЪ № 199, ВЛАСІЮ МАЛАКІЕВИЧУ БОХОХАДЗЕ.

თფილისის ხელის მომაწერლებმა ფული უნდა შეიტანონ კანტორა „ბანათი ბაში“ ოლლას ქუჩა, № 6.

ღრმათ დამწუხრებული ნიკო, თეკლე და კოლია მიქაძეები „ეწყენენ ნათესავთ და ნაცნობთ „ულროოდ გარდაცვალებას, პირველი და მეორის ძვირფასი მეძის და უკანასკნელის ბაბუასი

ილარიონ ალექსის ძე შენგელიასასა,

რომლის დაკრძალვა დანიშნულია სოფ. კუღაშში 9 მაისს ნაშვადღევს 4 საათზე.

ქ. ი. ზუბალაშვილის სახელობის ქალაქის სახალხო სახლი.

სახალხო სახ. არს. ქალთ. წარმ. მმართ. წრე.

სამშაბათს, 9 მაის 1917 წ. ეღ. ჩრქენზიშვილის მონაწილეობით წარმოდგენილ იქნება ნინოშვილის მოთხრობიდან გადმოკეთებული პ. ირეთელის მიერ

პრიზმინე

დრამა 4 მოქმედებათ.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნი ს. ანკარა, ელ. ბართაშვილი, ლ. ჯოდერძი, ნ. მშედლიშვილი, ნ. ჯავახიშვილი, ელ. ჩერქეზიშვილი. ბ.ბ. გ. ანაშვ-ლი, ალ. ბაღოძე, ნ. ბოკორიძე, ი. მინდიაშვილი, ვ. ნინიძე, ს. რომანიშვილი, ა. თავდგარიძე და ბიმშელი.

დასაწყისი საღ. სწორეთ 8 ნახ. საათზე. → ადგილების ფასი 20 კ-დან 1 მ. 49 კ-მდე. ბილეთების კასა ღია ყოველდღე დილის 12—2 საათამდე და საღამოს 6—8 ს-დე. შემდეგი წარმოდგენა 13 მაის. → →

რეჟ. კ. შათირიშვილი.

გ. ბ. მეგრაველიანი

შინაგან ავადმყოფობა ქალაქსა და გულის. იღებს ამად რენდგენის ელექტრო-წამლობის კაბინეტში ვანიანგან და წამლობა ხანგრძლივია, აგრეთვე **ყველანაირ ელექტრ წამლობა** და ელექტრონით წამლობა: თავის-ტკივილის, —ტანჯვა, ფიფი სალინიერი **ხელიალური** მოუება და **არსებობადან ტოკოთა ფილტვების** ავადმყოფობისათვის, **გულისთვის, არტერიათ ხანდეროსნობისთვის** და აგრეთვე მაგალითს ქაბეტის, სისხლი ნაკლებობის, ფერმოკრეს, **ნეგრალგიისთვის.** ბერძენელის ტკივილ ავადმყოფობის ასთმის, ბუასილი, და რეგმატიზმისთვის. ყოველ დღე 9—1 ს-დე და საღამოს 5—7ს-მდე. მისამართი: ბებუთოვის ქუჩა № 23. ტელეფონი 7—93.

ექიმი კ ი გვარკულაძე

შინაგან და ბავშვთა სნეულებიანი

ავადმყოფებს მიიღებს ყოველდღე საღამოს 6—7 ს., კვირა დღის გარდა.

ჭყონდიერების ქუჩა, № 4, სასტუმრო ეიტ�სოლისაგერდით. ტელეფ. 15—00.

ექიმი გ. ბ. მუსაკაძე

იღებს სადოსტოკრო ავადმყოფთ საღამოს 5—6 საათამდე კვირა დღის გარდა, მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 67; ოფიცერთა ეკონომიურ სახ. შენობის პირდაპირ, სახ. სვანიშვილისა. ტელეფონი № 5—77.

ექიმი მ. ბ. ვეფხვაძე

ტომსკის უნივერსიტეტის ვენერიულ კლინიკის ორდინატორრად ნამყოფი იღებს ავადმყოფებს კანისა და ვენერიულის სნეულებით ყოველ დღე 3—5 ნახ. საათამდე, ვარანცოვის ძეგლის პირდაპირ, რაზიოდლის ქუჩა, № 19.

ექიმი ფლადი

ს. ა. ლეკაკა

შინაგანი, ბავშვებისა და კანის ავადმყოფობა. მიიღება ყოველდღე, გარდა კვირა დღისა, დილის 8—10 საათამდე და საღამოს 5—7 საათამდე. ელისაბედის ქუჩა № 52.

10—3

ექიმი ივანე თიკანაძე

დაბრუნდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება საღამოს 5—7 საათამდე. მისამართი: კ[illegible]ინის ქუჩა, 18, ტელეფონი № 11—82.

ქ. ქუთაისში.

ექიმი მ. ი. ჩხენკელი

იღებს **ბაშვთა** და **შინაგანი** სნეულებით ავადმყოფს ყოველ დღე, დილის 9 საათიდან —1 საათ. საღამოს 5—8 საათ. თფილისან ქუჩა: გოკიელოვის სახლი.

ექიმი გ. ი. გოკიელი

ელექტრონისა და სინათლის სამკურნალო კაბინეტი, შინაგანი ნერვებისა და ვენერიული ავადმყოფთათვის, ავადმყოფნი მიიღებიან დილის 9—12 საათ. და სა 6—8 ღ. საათამდე

ეროვნის საგინისტრო.

კოალიციონურ სამინისტროში სოციალისტური პარტიების წარმომადგენლები შევიდნენ. დაარსდა ახალი შრომის სამინისტრო. ეს პორთფელი აბმ. სკობელევმა აიღო.

რევოლიუციონურ-მა მუშათა კლასმა და ჯარმა დასცა მეფის ტახტი, მარა რევოლიუციია ბურჟუაზიულია. ამიტომაც სახელმწიფო ძალაუფლება ბურჟუაზის წარმომადგენლებს დაუპრეს.

სამაგიეროთ რევოლიუციონურმა დემოკრატიამ შექმნა: მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭო, რომელიც გარეგან ბურჟუაზიულ მინისტრებზე შესაფერ გავლენას ახდენდა. სამინისტროში ზოგიერთი ცნობილი ინტერიალისტი მოიქცა. ასეთები იყვნენ ა. გუჩკოვი და პ. მილიუკოვი. ისინი გადაჭრით ეწინააღმდეგებოდენ უანგესკოთ და უკონტრიბუციო ზავს. ამიტომაც იყო რევოლიუციონერმა ორგანოებმა თავიანთ ძალიერი ხმა აიმაღლეს და იმპერიალისტთა ჩამოშორება მოითხოვეს. ასეთ პირობებში შედგა კოალიციონური სამინისტრო.

ბურჟუაზიამ გადაჭრით მოითხოვა სამინისტროში სოციალისტების შესვლა. ასეთიც მოხდა. აბმ. სკობელევი ახალი, შრომის სამინისტროს საათავეში მოექცა.

მუშათა კლასს არ შეუძლია ამ შემთხვევაში რაიმე გადაჭარბებული იმედი იქონიოს. ამ ყამთ მთელი წარმოება ნგრევას განიცდის. მსოფლიო ომის მეორებით დასუსტდა სახელმწიფოს ფინანსიური ძალა, შეჩერდა საწარმოო ძალთა განვითარება. ასეთ პირობებში შრომის გაუმჯობესების ნიადაგზე რაიმე საგრძნობელ ნაბიჯის გადადგმა მოუხერხებელია. დროებით მთავრობაში შესულ სოციალისტს საშუალება არ ექნება შრომის პირობები საგრძნობლათ გაუმჯობესოს, ხელი შეუწყოს ხელფასის გადიდებას, დაუყონებლივ განახორციელოს სახელმწიფო დაზღვევა და სხვ. მოკლეთ მინგრეულ-მონგრეულ ეკონომიურ პირობების გამო ამ სამ საშუალება არ აქვს შრომასა და კაპიტალს შორის დამოკიდებულება პირველის სასარგებლოთ შესცვალოს და მათ მუშათა კლასი და გაპროლეტარებული ბელეკაკება ხელსაყრელ შრომის პირობებში ჩაყენონ.

მაშასადამე სოციალისტების სამინისტროში შესვლის მთავარი მიზანი გამოიკვლევა იმაში უნდა გამოიტყოს, რომ არსებული პოლიტიკურსა და ეკონომიურ კრიზისს მოლი მოუღოს. მისი უმთავრესი ყურადღება უნდა მიექცეს დამფუძნებელ კრების დაუყონებლივ მოწვევას და ზავის ჩაზოგდებას.

სწორეთ ამ გზით შეუძლია სოციალდემოკრატ მინისტრებს ხალხს წინაშე თავისი მოვალეობის ასრულება.

მივიწყებული ფურცელი.

ქალაქის თვითმართველობასან ერთთან, მივიწყებული დარჩა ჩვენში სამხედრო-სამართლო ფუნყციაც. რევოლიუციის სული მას ოდნავადაც არ შეხებია, მასში თავის გამაახალებელი მუშაობა არ შეუტანია, იგი თანამედროვე მოთხოვნილებების მიხედვით არ გადაუმენია.

ეჭვება ვისმეს ეგონოს, რომ იგი ასეს არ საჭიროებს?

შემცდარი აზრია. ყველას კარგათ მოეხსენება, რომ ჩვენ დღემდე სამართალი არა გვქონია, რომ კანონი ჩვენთვის დედანაცვალი იყო, სასამართლო უცხო და მიღწევიელი.

საქმის წარმოება მცხოვრებითთვის გაუგებარ ენაზე ხდებოდა და ხდება დღესაც, სასამართლოს ორგანიზაცია პიროკრატიული იყო და არის დღესაც.

ის მცირედი ნიშნეწყალი საზოგადოებრივი აზრის და სინიდისის სამოსამართლო საქმეებში ჩარევისა, რომელსაც ნაფიც მაჯულთა ინსტიტუტი წარმოადგენს, და რომელიც ამა თუ იმ სახით მაინც არსებობდა შიდა რუსეთში, ჩვენთვის უცხობა ხილი იყო.

მომრიგებელ-მოსამართლეთა არჩევანი თვითმართველობისაგან ეხლოვე ბოლო დროს იქნა შემოღებული რუსეთის ზოგიერთ ქალაქებში, მარა კავკასიას ეს მცირედი წყალობაც არ რგებია.

ამ რიგად სასამართლო აქ დაშორებული იყო ხალხისაგან, დაშორებული იყო ცხოვრებისაგან და ხალხიც მას მუდამ ეშვნის თვალით უცქერდა, მისგან სამართალს კი არ მოელო და, არამედ დასჯის და შეიფრრეობის.

დღეს მდგომარეობა ყველა სფეროში შეიცვალა. ეხვი არაა სასამართლოებიც უნდა შეიცვალოს და ახალ წესსა აიგოს. ჩვენ დარწყნენ ვართ დრ. მთავრობა ასეთ წესებს იმუშავებს და სასამართლოების სრულ დემოკრატიზაციას მოგვცეს, მაგრამ როდის ვეღირსებით ამას? ყოველ შემთხვევაში არა ხვალ და ზეგ. ცხოვრება კი დდე მუდამ მოითხოვს ამ დარგის მუშაობას სამოსამართლო ფუნქციის ასრულება საზოგადოებრივ ცხოვრებისთვის აუცილებელია.

ეხლა საჭირო იყო რაიმე **დროებითი** ზომების მიღება, დროებითი წესების შემუშავება, რომ სასამართლო საღათას ძალისაგან გამოგვეყვანა. ჩვენში კი გარდა ზოგიერთ მოხელეთა გამოსაცვლელათ წარდგენისა, არაფერი გაკეთებულა.

იუსტიციის სამინისტრო კი ენერგიულათ თხოულობს ყველა სამოსამართლო საქმეების —დატუსიებას, გასამართლებას და სხვ. ამ დაწესებულებებისთვის გადაცემას.

აქამდე რევოლიუციის ინტერესებს ამ სფეროში ქალაქის ადმასრულებელი კომიტეტი იცავდა. ცხადია ძველ სასამართლოს იგი ამ ინტერესებს დაცვას ვერ მიანდობს. ძველი რეჟიმის ძველი მსახურნი ახალ წყობილების დარაჯათ არ ჭირდებიან.

ამნაირათ კომიტეტი იძულებულია ეს საქმე ისევ თვით იკისროს და ასე ადმინისტრატიულ მოვალეობასთან ერთათ სამოსამართლო ფუნქციაც ასრულოს.

ეს ცხადია არა ნორმალური მოვლენაა.

მართალია ჩვენ რევოლიუციის. ხანაში ვცხოვრობთ და დროებითი ფუნქციითა ასეთი შერეკა აუცილებელია.

მაგრამ პირველ შეძლებისთანავე მისი თავიდან მოცილება და სამოსამართლო ფუნქციის სასამართლოსთვის გადაცემა—ახლაც საჭიროა. ამას თვით რევოლიუციური მთრობის ინტერესი მოითხოვს.

ეს კი შეიძლება ისეთ სასამართლოების შექმნით, რომელნიც რევოლიუციურ საქმეს ესსახურებიან. რუსეთის ზოგიერთ ქალაქებში ასეთი სასამართლოები უკვე მოქმედებენ. იგინი თვით იუსტიციის მინისტრისაგანაც დამტკიცებულნი.

ამ სასამართლოებში ოფიციალურ მოსამართლესთან ერთათ ხალხის წარმომადგენლები რევოლიუციურ დაწესებულებათაგან არჩეულნიც სხედან. და ყოველ დანაშაულს ახალი წყობილების და წესის წინააღმდეგ—საჭიროა სიწყრნავით და ნაფიცარ ნაფიცარ ეს ბასეს.

ასეთი დროებითი სასამართლოების შემოღება ჩვენშიაც შესაძლებელია. ეს მოძრაობასაც სარგებლობას მოუტანს და სასამართლოს საზოგადო განახლების საკითხსაც საუფაელს ჩაუყრის.

პრესა.

ქუთაისში მოხმდარი სამუშაარო ამბები ყველა გონიერმა ჯეუფმა და პარტიამ ზნელ ძალთა პროგოკატორულ მოქმედებას ნაყოფად ალიარა. მხოლოდ ფედერალისტთა პარტიის თფილისელი ორგანიერი გამოიყენა ამ საერთო ხმის და თავისი უსსგავსი კილოთი ბრალი სოციალ-დემოკატიას დასდო.

პირველი ხმა „სახალხო ფურცელმა“ დაიწყო. მას ჩვენი შენიშვნა ამ საგაზეთ ორჯოფად მოეჩვენა. როგორ გავბედეთ და დარბეგა დარბეგას დავამსგავსეთ, ქუთაითური ამბები რუსეთის ამგვარსავე ამბებთან გადავებეთ, და ყველგან შავი ენის და მტრული ხელის მოქმედება დავინახეთ. ხოლო ასეთ პირთა გავლენის ხელსაყრელ ნიადაგათ მასსის შეუგნებლობა და უვიცობა დავსახეთ.

გაზეთის აზრით კი ეს სიტყვის ბანზე აგდება ყოფილა. მოყავს რა ჩვენი ასეთი შეხედულება, „სახ. ფურცელის“ იქვინინი მეტრესე დაასკვნის:

„საჭიროა გარკვეული აზრი და არა **ასეთი მაკიაფულ-მოკიბული.** ქუთაისის ამბებს ვერავითარი კომენტარიები ვერ გამართლებს და გარეთ ეფექტი უნდა იქმნას დაგმობილი. ქუთაისის დარბეგის მომწყობნი უნდა პასუხისგებაში იქნენ მიცემულნი და დასჯილნი სასტიკად, ერთხელ და სამუდამოდ ალიაგმონ ასეთი ბოროზმელები, მიღებულ იქნეს სერიოზული ზომები, რომ მსგავსი არაფერი განმეორდეს მომავლში“. ეხი ეკვმდინ ამკრძალა გაზეთის აზრი. ქუთაისის დარბეგა—ერსეთის ამბებს არ გავს. ეგზეურებით და შეუგნებლობით ეს საქმე არ ოსხნენა... მაშასადამე... აქ დანაშავე უნდა მოიძებნოს და სასტიკად იქნეს დასჯილი. ასეთია ამ გაზეთის განაზრენი. ისაფეი კითხვენ არის ეს შეგნებული დანაშავეი, რომელსაც ბმოლოდ სასტიკი სასჯელი თუ ალაგმავს?

ამაზე პ.სუხს მისი ტყუბი—გაზ. „ზვირთი“ ეძლევა.

შაბათს 6 მაისს „სახალხო ფურცელმა“ თავის ბრალდება დაიყენა და გამოძიება დანიშნა. 24 საათის განმავლობაში „ზვირთმა“ „ლელოვანტელ“ ვაზანგა კოტიტიშვილის მეოხებით დანაშავეები უკვე აღმოაჩინა და სამუთეიც შეაგროვა: გაზეთი მარტივათ სჩრის კითხვას. ჯარი, რომელმაც ჩაიფინა დარბეგა —ახლაც ჩამოსული იყო. მას ეტვი არაა, ვიდაცამ ჩააგონა. „ვინ ჩააგონებდა? ვალაპარაკოთ თვით ვაზეთი:

„პირდაპირი თუ არა პირდაპირი ეს სხვა საკითხია, მაგრამ დანაშაული კი იმ პარტიას მიუძღვის, რომელმაც ეს 15 წელიწადია თავის თავი გამოაცხადა სოციალისტის ერთად-ერთ დამცველად და მოცეკვალად, რომელმაც მითითება უფლება მზრუნველი ხალხს წინამძღოლობისა“.

ამრიგადი მონაწილეობა სოც.-დემოკრატიის ატორს დამტკიცებულათ მიიჩნია. საკითხი მხოლოდ ისაა, პირდაპირია, თუ არაპირდაპირი ეს მონაწილეობა. ავტორი ამასაც იოლათ სჭრის. პირდაპირია ერის და არაპირდაპირიც. არაპირდაპირი მონაწილეობა იხატება იმაში, რომ რევოლიუციამდეც ს.-ფედერალისტებს სოც.-დემ. რეაქციონერებას ებრალებდენ, ნაციონალისტ-შოვინისტებთან ნათლავდენ.

„ხოლო ის, რაც რევოლიუციამდეც კაბინეტში იწერებოდა, დღეს ქუჩაში გამოსულა და ისეთ საზიზღარ სახით ვვეელინება, როგორიც არის ბოგორმი.

ჩვენ წინაღმდეგ აწყობოებდნენ ყოველად მიფდებელ და მდაბალ ბრძოლას ჯერ მაშინ, როდესაც ძველი მთავრობა ერთნაირად ვდევნინდა ყველას. მაშ რა ხასიათს მიიღებდა ეს ბრძოლა დღეს, როცა ისტორიულ „ბრაბ პროკესის“ წყალობით შეიფშავდა უკეთესი პირობები ჩვენ სადევნელად?“ აქედან ავტორი გადადის პირდაპირ მონაწილეობის დამტკიცებაზე. მსჯელობა მისი აქაც მარტივია.

„რაგვარ გზას დადგებოდნენ დღეს, რევოლიუციის დროს, როდესაც ყოველი გზა მათთვის ხსნილი? თეორიას საქმით განაზორციელებდნენ. **უამისოდ მოქმედება წარმოუდგენელია.** ხელიდ მოყვანილ „თეორიულ მოსაზრებათა“ საქმითი განხორციელება **კი—ბოგორმია.** არ მსჯელობ ეთქვენ, რომ ამ ბოგორმთა ბეთაურები რომელიმე ჯარტიის წარმომადგენლები არიან, მაგრამ მაქვს ამის უფლება?“

დიდათ გულკეთილია ჩვენი „სლედოვატელი“, მარა უფლება რომ არა აქვს დაფაროს დანაშაული, რა ქნას?.

და ეი სდგება საბრალმდებლო ოქმი...

„სოციალისტ-ფედერალისტების წინააღმდეგ უმსგავსოდ ამხედრენენ ჩვენ **ბლეხოვან ტან-ჭრედი** ტ. გულთი პროგოკატორ-სოციალისტები“. ამხედრენენ იმ მართალ ერთად ერთ პარტიის წინააღმდეგ, რომელსაც თავგამოდებით მაღლა ეპარა ეროვნულ-დემოკრატიული ფრაზა და სხ. მიდით რომელ სოფელშიაც გსურთ და დარწმუნდებით. საქართველო დღეს უმსგავსობის და ფსინდისობის ლაბორატორიად ქცეულა, სადაც და სხვ... დიახ, მიდით, რომელ სოფელშიაც გსურთ და დარწმუნდებით, რომ სოციალ-დემოკრატების სახელით მოხეტიალე ალაბანა პროპაგანდისტები უპირველესად იმას ეუბნებიან ხალხს, რომ სოციალისტ-ფედერალისტები არ მიეშვათ, გარეკეთ, იმათ ბატონყმობის აღდგენა სურთო და სხვ.“

ამრიგად „ზვირთის“ ფურცლებზე აკაბიზეოდელის ძველი ტრადიციები აღდგენილ იქნა და მართლა ყოველი რიგიანი ადამიანის შემრცხვენელი ინსინუაციები გამომზეურდა.

ჩვენ ვ. კოტიტიშვილის ამდაუბადას ყურადღებას არ მივაქცევდით, მარა „ზვირთი“ და „სახ. ფურცელი“ ხომ სოციალისტ-ფედერალისტების ორგანონა. და ჩვენც ამ პარტიას ვეკითხებიი: გრძნობენ, თუ არა, რომ ვ. კოტიტიშვილისეაური გამოსვლები, მართლა პროვოკატორულია და მხოლოდ პროვოკაციულ მიზნებს ეესახურება? და თუ გრძნობენ, რა საბუთს გვაძლევენ, რომ ასეთ პროვოკაციას მათი გაზეთების ფურცლებზე ამიერიდან ადგილი ადარ ექნება?

გარეშეა ამ შემთხვევაში ბ. ვ. კოტიტიშვილთან თანხმობის მიზანი იქნებოდა.

დეკეფეები

(პეტ. დეპ. საღ.)

ა რ ე ულ ო ბ ა.

არდათოვი. 4—5 მაისი. უჩაროვსკის საზოგადოებაში ვლეტბაზა ეარი სთქვეს სანადელო მიწებზე გადასახადების გაწერაზე.

სიმფეროპოლი. ქალაქში გაბშრდა ეკრძო ბინებზე, ფუქნებზე და გამყლელ-გამომვლელებზე თავდასხმა. თავდასხმულები ჯარისკაცების ტანისამოსში არიან გადაცმულები. ბრბო თვითონ ასამართლებს მათ.

ყაზანი. ღამით სალდათებმა დაიწყეს ლუდის გატაცება. მეორე დღეს გადაწყვიტეს გადაეფარათ ლუდი და ფვინო სადაც კი იყო. გადაწყვეტილება სისრულეში მოჰყვეთ.

ოარიოლი. მინსკის გარნიზონის ჯარისკაცები ბარილის უკანასკნელ რიცხვებში თავს დაესხენ ზერეზმეტიერეს მამულს, გაანადგურეს არყის ქარხანა და დაიტაცეს სხვადასხვა ნივთები. ჯარის ნაწილი წავიდა კაშეკაროვის ქარხნის გასანადგურებლათ. დაბრუნდენ მინსკში და გადასწყვიტეს სელეზნოვის ქარხნის შენობებისთვის ცეცხლი წაეკიდებინათ, რადგან იქ სპირტი სულ გადაეფლარათ სამაზრო კომისარის განკარგულებით. ბლაგოდატნის და მოხოვის ქარხნების დასაცავათ გაიგზავნა არტილერისტთა სამი როტა. არეულობის ჩასაჭრობათ გაიგზავნა 150 ატატლერისტი, ხოცვა ეულების გამოწვევის შიშით იგინი ფომბინაში შეაჩერეს, რადგან მათმა გაგზავნამ დიდი აღელვება გამოიწვია მკინსკის ბარნიზონში. ეუწესეთის ოდგილას წავიდა გუბერნიის კომისარის თანაშემწე, მთელ მაზრაში დეზერტირები დაძრწიან. მოტაცებული სპირტი ელეზებმა გადამალეს.

სარატა. მუშათა, ჯარისკაცთა და ბლეხთა დეპუტატების საბჭოს ადმასრულებელმა კომიტეტმა ბრძანება გამოსცა, რომ ყოველივე ცდას ეუწესოების გამოსაწვევათ ის სასტიკი ზომებით ჩაეჭრობს. ცხვრები ჩვეულებრივ ვაპოტში ჩადგა. არეულობით ერთი მილიონნი ბანეთი ზარალი ქალაქში. დაზარალებულები ამერიკენ საჩივარი აღძრან ხაზინის წინააღმდეგ.

ქალაქის არჩევნები.

პეტროგრადი. 5 მაისი. შინაგან საქმეთა სამინისტრო ალნობებს გუბერნიის კომისარებს, რომ ქალაქის თვითმართველობების ეტლავე შეუძლიათ დაიწყონ არჩევნებისთვის წმაბდება, „ეროვნული თვითრობის უფლებაში“ მოთავსებულ „უეშოს“ თანახმით, ქალაქის საბჭოების და საფუნო სამმართველოების ხმენენ არჩევნი შესახებ. მათ არ უნდა დაუცდონ, ოფიციალურათ ამ უეშოს მიღებას.

ელზას ლოტარინგია.

პარიზი. 4 მაისი. ელზას ლოტარინგიის რესპუბლიკანური კომიტეტი აცხადებს, რომ მეცხოვრენი სურვილია ელზას-ლოტარინგია საფრანგეთს უნდა დაუბრუნდეს.

აღმასრულებელ კომიტეტების კრება.

ადელა. მოხდა მუშათა დეპუტატების, ჯარისკაცთა და ოფიცერთა კომიტეტების, სოციალისტურ პარტიების, ლეგეონა კავშირის და პროფესიონალურ კავშირების შეერთებული კრება. კრებამ გამოიანა რეზოლიუციია, რომლითაც ის სავსებით მხარს უჭერს პეტროგრადის მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოს დროებით მთავრობაში შეყვანის შესახებ და ომის გათავების შესახებ საკითხში.

თემთა პალატაში.

ლონდონი. თემთა პალატაში ლიმბისსმა განაცხადა, რომ რუსეთის რევოლიუციი პირველი ნაბიჯია ომის გათავებისაკენ გადადგმული. ამიტომ შერიგების შესახებ მოლაპარაკების დაწყება არაფერი საშიში არის. უკიტხა ამის წინააღმდეგ სთქვა: შეცდომაა იმედი მიეცეთ გერმანიას, რომ რუსეთის რევოლიუციის გაფლენის ქვეშ ჩვენ შეიცვლით ზავის პირობებს. ჯერ ჩვენ კარგად უნდა გავიგოთ, კარგად გამორკვეული აქვთ თუ არა რუსებს რა სურთ მათ, რამზეიმ სთქვა: „გერმანიის დამარცხება ვერ გადაწყვეტს იმ რთულ საკითხს, რომელიც შეიხება სერბიას, პალესტინას და ამერიკას და ოსმალეთის მდგომარეობას ზღაზე და ევროპაში. ჩვენ უნდა მოლაპარაკება გავმართოთ რუსეთთან ამ საკითხების შესახებ.

დონის უნივერსიტეტი.

პეტროგრადი. სახალხო განათლების მინისტრმა წინადადება შეიტანა გიმნასიას დონის უნივერსიტეტი. ვარშავის უნივერსიტეტი უმდგომ.

კერენსკის სიტყვა.

პეტროგრადი. გუშინ სამხედრო სასამართლოთა წესდებების განხილვის დროს კერენსკიმ სხვათა შორის სთქვა: „დროებითი მთავრობას ორი თვის განმავლობაში ერთხელაც არ უზამია ფიზიკური ძალა. ჩვენ უმალ დავიხოცებით ვიდრე ფიზიკურ ძალას ვიხმართ, სანამ ამას თვით ხალხი არ მოითხოვს.

დუმის წევრთა კერძო თათბირი.

პეტროგრადი. დუმის წევრთა კერძო თათბირზე სვანიმ სთქვა: მე ალტაელნი ვიყვნები ბოჭკოვის გმირულ გადაწყვეტილებას, რომელიც გასჭრა ის იარა, რომლის ჩარჭა სწამლავდა მთელ სახელწოფოს. სალამს ულდენი მილიოკოვს მოქალაქეობრივ გამბედაობას, რომელმაც თავის წასვლით სთქვა, რომ არც ხალ ფა არც ჩვენ არ შეგვიძლია ხალხის წინაშე პასუხი ვაგოთ. ჩვენი ვალია უთხრათ ხალხს, რომ მემარცხენე მიმდინარეობა მას დიდუპვალეკენ მიაქანებს. ჩვენ დუმის წევრები ხშირ ხშირათ უნდა ვიკრიბებოდეთ, რადგან თუ კი ს. დემოკრატები ამბობენ, რომ მათ მუშათა დეპუტატების საბჭოში აქვთ პარტიული კეთილი, დღე აქ ჩვენ გვეჭიდეს უპარტიო, სახელმწიფოებრივი კათედრა. ჩვენი ვალია გავაკანონოთ ხალხს ავი და კარგი, ამიტომ ენერგიულათ უნდა შეეფდეთ მუშაობას როგორც აქ ისე სხვადასხვა ადგილას. ასეთივე აზრი გამოსთქვა მაკლაკოვმ, რაშაც საერთო ტაში გამოიწვია. რეზოლიუციის მიღების შემდეგ სტეპკოვსკის წინადადებით ერთხმათ აირჩიეს საეჭრი, მაკლაკოვი და მილიუკოვი დუმის დროებით კომიტეტს წევრებათ.

გლეხთა სიუზდი.

პეტროგრადი. გლეხთა დეპუტატების სრულიად რუსეთის სიეზდზე ოლპარაკეს ჩერნოვმა, ბეზბორნოვმა, კერენსკიმ და სკობელევმა. ჩერნოვმა ანნაშნა დღევანდელი მდგომარეობა და სთქვა, რომ უკ რეელს ყოველსა საჭიროა განაბულ ბულ მთავრობის გამაგრება. ბეზბორნოვი ზეიხო თუ რა საფრთხე მოელის რუსეთს შინაურ ანარქიათ და გარეშე მტრისგან, მაგრამ მას იმედი აქვს, რომ განაბულები მთავრობა ყველა ამას ძლს ხელეთ. კერენსკი ლაპარაკობს, როგორც სამხედრო და საზღვარ მინისტრი. მას დიდ ოვ ციას უჩართავენ, ის ამბობს, რომ ყოველივე ღონეს იხმარს ალადგინოს ჯარში დისციპლინა, რუსეთისთვის საკიროა ძლიერი არმია და განაბლებული მთავრობა ამას შეკმნის. სკობელევი მიესალმა სიეზდს ს.-დემოკრატების სახელით.

გლეხთა სიეზდი.

სალამოს კრებაზე დიდი სიტყვა წარმოსთქვა მიწათ-მოქმედების მინისტრმა ჩერნოვმა. მან გააცნო კრებას თუ რას ანიშნა ოლიკალისტები შეცდომაყვნენ დროებით მთავრობაში. შემდეგ ის ეოცალად შეეხო იმ რეფორმებს, რომლებს განხორციელებასე მიწათ-მოქმედების სამინისტრო ფიქრობს მიწის საკითხის შესახებ. ბოლოს მან განაცხადა, რომ ახლო მომავალში ის იმოგზაურებს მთელ რუსეთში, რომ ადგილობრივ გაიცნოს მიწის საკითხი.

დროებით მთავრობაში შესვლის საკითხი.

პეტროგრადი. გუშინ მოხდა მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოს კრება. განიხილეს დროებით მთავრობაში შესვლის საკითხი ილ.-პარაკეს სკობელევმა ს. დემოკრატების ხმით, სტანკევიჩმა ზრომის ჯაუფს, გოცმა ს.-რევოლიუციონერების. სამივე მომხრეა დროებითი მთავრობაში შესვლისა. წინააღმდეგ ილაპარაკა ტროცკიმ, რომელიც ეხლა დაბრუნდა საზღვარ-გარეთიდან. ბოლოს დიდი ხმის უმეტესობით მიიღეს შემდეგი რეზოლიუციი: „მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოს წარმომადგენელნი უნდა შეეიდენ დროებითი მთავრობაში. ეს წარმომადგენლნი თავიანთ მოქმედებით პასუხს აგებენ პეტროგრადის საბჭოს წინაშე. საბჭო დროებით მთავრობას სრულ ნდობას უცხადებს და მოუწოდებს დემოკრატიას ენერგიული დახმარება გაუწიოს მას“.

ფოსტის მოხელეები და გაფიცვა.

კიევი. კიევის ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელეებმა სასტაკათ დაგმეს პეტროგრადის მოხელეთა განზრახვა გაფიცულიყვნენ, რაც დიდ ზარალს მოუტანდა საბრძოლოს. დადგინეს უკეთუ მაინც მოხდა გაფიცვა გაგზავნონ იქ თავიანთი მოხელეები.

ფინლიანდიის სეიმი.

ჰელსინგფორსი. სეიმის კრებაზე შეიდნის პარტიის სახელით ილაპარაკა ხურმბერგმა. ის შეეხო საკითხს აქვს თუ არა უფლება ლრეებით მთავრობას დაამტკიცოს კანონები, რომლებიც ფინლიანდიის შინაურ საქმეებს შეეხება. „რუსეთის მოჰავალი, სთქვა ხურმბერგმა—სიბნელეთა არის მოეცოლი. ყოველივე ის მიზნები, რომლებიც რუსეთის ხალხს ელანდება, ჩვენი მიზნებიც არ არის. ჩვენი მიზანია უზარეველეყოთ ჩვენი ხალხის ზრდა-განვითარება. დღე ეს მთელმა ქვეყანამ იცოდეს. ჩვენ დაეუნებით მოვიითხოვთ ის დამოუკიდებლობა. ორტარეი მოსხენა ხმა მისცეს იმ ფარმულას, რომელთაც ლრეებით მთავრობას უფლება ეძლევა დამტკიცოს კანონები, მაგრამ სეიმიოთ სენობს ფინლიანდიის კანონების სანქციის უფლება ადგილობრივ მთავრობას ქონდეს. 174 ხმით წინააღმდეგ 6 ხმისა სეიმმა მიიღო შემდეგი რეზოლიუციი: „სეიმი უარს არ ამბობს იმ საკითხის გადაწყვეტის უფლებაზე, თუ ვისგან არის დამოკიდებული ფინლიანდიის კანონების დამტკიცება, თანამაზ, რომ ეს კანონი დამტკიცოს დროებითმა მთავრობამ და ლენინის კანონ-პროექტს“.

დამალული ნივთები.

ადელა. ჯარმა ბაზარი შეჰკრა. ჩხრეკის დროს ალმოაჩინეს მრავალი ნივთები ჯარისაგან დაპხადებული. ერთ ადგილს იპოვეს 1500 შინელი. პატრონმა სამხრეთ ქალაქის ერთ სანატენდანტოს მიერ მიეცებული ანგარიში წარადგინა. მეორე ადგილს იპოვეს ავარეული ტყავი, ყველა ეს ნივთები ვორონეცოვის სასახლეში გადაიტანეს. გამოძიება სწარმოეს.

რუსეთის ემიგრანტები სტოკჰოლმში.

სტოკჰოლმი. 5 მაისი. სტოკჰოლმში რუსეთის ემიგრანტები მივიდნენ. მათ იქურმა სოციალდემოკრატებმა საგანგებო კრება მოუწყეს. კრებაზე ილაპარაკეს ბრანტინგმა, გიფუსმანმა და აქსელროდმა. ემიგრანტების ყველა უმრავლესობა კრებაზე აო გამოცხადებულან, მათ არ უნდოდათ ხალხისთვის საბუთი მიეცათ, თითქოს ისინი ბრანტინგის მოიხრენი იყვნენ.

„ბუშანიტე“ ზავის შესახებ.

პარიზი. 5 მაისი. საფრანგეთის სოციალისტების ცენტრალურ ორგანო „ჰუმანიტე“ მომენტის შესახებ სწერს: რუსეთმა მამაცურათ განაცხადა, რომ სეპარატიული ზავი შეეძლებელია. რუსეთის რევოლიუციი ვიდეპლმის მიერ არ უნდა განადგურდეს, მაგრამ ამავე დროს დემოკრატიის ომის მიზანი არ ეთანხმება ანტოკრატიული მთავრობე ის მიზანს. დასასრულ იგი მოკავშირეებს მოუწოდებს: მოკავშირეებო! გამოუხმაურეთ დემოკრატიული რუსეთის ზავისადმი მოთხოვნას და დიდი ყურადღებით მოეკიდეთ მას.

ამერიკა ზავის წინააღმდეგია.

ლონდონი. 5 მაისი. „მორგინ პოსტს“ ვაშინგტონიდან ატყობინებენ: ამერიკა რუსეთის დროებით მთავრობას შეპირდა, რომ იგი შემდეგშიაც მას მატერიალურ დახმარებას გუუეს, უკეთუ რუსეთი გერმანიასთან სეპარატიულ ზავს არ შეკრავს. იმ შემთხვევაში, თუ რუსეთი შეთანხმების სახელმწიფოების დაუკითხავი ზავს ჩამოადგებს, მაშინ იგი დაუკონტროლოვ ყოველგვარ ფინანსიურ კავშირს შეწყვეტს.

ბელგიისა და საფრანგეთის სოციალისტები ალმასრულებელ კომიტეტთან.

პეტროგრადი. 6 მაისი. ბელგიის სოციალისტების ბელადმა ვანდერველდემ, სამმან, დუტერტერმა, დემანმ და საფრანგეთის მინისტრ ტომასთან ერთად ინახულეს პეტროგრადის მუშათა და ჯარისკაცთა დეპუტატების აღმასრულებელი კომიტეტის წევრები. ვანდერველდე კომიტეტს ბელგიის სახელით მიესალმა და უთხრა: ბელგიელები უნდენენი და უკონტროლეთა ზავის ლოზუნგს ეურთდებიან. ტომამ განაცხადა, რომ ინგლისელებს განზრახვა აქვთ ლონდონში სოციალისტური კონფერენცია მოაწყონ. კომიტეტმა უპასუხა: ჩვენ გვსურს კონფერენციის პროგრამამ წინასწარ გავიცნოთ.

განახლებული მთავრობა.

პეტროგრადი. 6 მაისს მოხდა განაახლებელ მთავრობის სხდომა. სხვათა შორის დაამტკიცეს კანონ პროექტი დროებითი სამხედრო-საზღვაო სასამართლოების. სასამართლოს შემადგენელნი ასეთნი: თავმჯდომარე, 2 მეზღვაური ან ჯარისკაცი და 6 ნაფიცი მეზღვაური ან ჯარისკაცი. ამ სასამართლოს დაექვემდებარებინან ის საქმეები, რომლებიც შეეხებიან სამხედრო სამსახურის დროს დანაშაულის ჩადენ.ს და ფინლიანდიაში კი საერთოდ სამხედრო-საზღვაო მოსამხახურეთა სისხლის სამართლის საქმე.

გაფიცვის გათავება.

პეტროგრადი. სასტუმროების, რესტორანების და სხვა დაწესებულებების მოსამსახურეთა გაფიცვა გათავდა, სადაო საკითხის გადაწყვეტა მიენდო მომრიგებელ კომეტ.ს.

საალეო წესები.

ეინსტეინი. ორ მაის მუშათა, ჯარისკაცთა და გლეხთა დეპუტატების საბჭომ ქალაქში საალეო წესები გამოაცხადა.

ბ ა ფ ი ც ვ ა.

ჰელსინგფორსი. ტორნეოს საეკეიდიცო ფირმათა მეუნბეა მუშაობა განაახლეს. კონფლიკტის გადაწყვეტა სენატს მიანდეს. რაც მოში საყოველთაო გაფიცვა გრძელდება. გაფიცულები არ დაკმაყოფილდენ სენატის დადგენილებით, რომელიც ს.-დემოკრატებს დაფთეო 14 ადგილი 36 ადგილიდან ქალაქის სამმართველოში.

მინისტრების აზრი.

პეტროგრადი. ჟურნალისტებთან ბაასის დროს მ.ნ სტარმა შინგარეგნა სთქვა, რომ განაახლებულ მთავრობის უპირველეს მიზანს შეადგენს მოსპოს ანარქია და გაძლიერის ჯარი. აი ამ მხრივ უნდა იყოს მამაცრთული განაახლებულ მთავრობის მთელი მოქმედება.

ა რ ე უ ლ ო ბ ა.

კიშინევი. გლეხებმა გაანადგურეს სათიბი მანდარები, სადაც ჯარისაგან ეს ნდა თივა დაეფშვნებიათ. სოფელ ბოდარეშტში მემამულე ინარშეეგრის მიწები ძალათ მოხნეს.

პეშეხონოვმა სთქვა, რომ მოშენტის უფთავრეს საგანს შეადგენს ძლიერი, ხალხს ნდობით აღეჭურვილ მთავრობის შედგენა. ეხოლოდ ასეთ მთავრობას შეუძლია ქვეყანის დახსნა.

პერევერზევი. დამფუძნებელ კრების მოწვევამდე საკიროთ სენობს სასამართლოს ხალხთან დაახლოვებას.

კონოვალოვი. ამბობს, რომ კოალიციურ სამინისტროს შედგენა უეჭველად გვაანლოვებს ზავის ჩამოგდებას. მორიგი კითხვა შეთანხმების სახელწოფოთა დემოკრატიის იმპერიალისტურ მისწრაფებებთან ბრძოლა. მაენეელოვის აზრით მთავარი საკითხია, როგორ განვაგრძოთ ომი.

ომის დეკეფეგი.

(ჰ. ფიპ. სააგ.)

პეტროგრადი. 7 მაისი. **დასავლეთის ახპარეზზე,** მატეგას მიმართულებით, კალლეგმის ლესოსავლეთით მტრის იერიშები შეეგარეთ, დანარჩენ ფრონტზე დროგამოშვებით სროლა.

რუმანიის ფრონტზე, კოეკრკის ალმოსავლეთ რუმანიის მტრის რაზმები გაფანტეთ.

კავკასიის ფრონტზე, ბითლისის ჩრდილოეთით მტრის იერიშები მოგეგერიეთ.

მაკედონეთის ფრონტზე, დვინის დასავლეთით სპეერო ბრძოლის დროს მტერმა ჩვენი პეტროპლანი ჩამოგდო. მფრინავი პოპოროშენკი ლიუტეი და შტაბს-კაპიტანი სტეპანჩენკო დაღუპა.

პარიზი, 6 მაისი. მთელი დღის განმავლობაში ბრძოლები ქვეყნის ჯარს მონაწილეობა არ მოუღია. შეტენ ილ დამის რაიონში საარტილერიო სროლა. დანარჩენ ფრონტზე სიწყნარეა.

ბალკანეთის ფრონტზე. სტრუმის რაიონში ინგლისის ჯარმა ბულგარელების იერიშები მოიგერია. ლიუმბერიცის რაიონში მტრის სანგარი დავიკავეთ.

რომი. 6 მაისი, მთელ ფრონტზე სასტიკ საარტილერიო სროლა გაჩაღდა. ვორიეის ალმოსავლეთით მტრის გაფანტული იერიშები მოეიგერიეთ.

ᲓᲦᲔᲡᲐᲜᲐᲮᲐᲕᲣᲚᲘ ᲒᲐᲛᲝ ᲩᲕᲔᲜᲘᲡ ᲒᲐᲖᲗᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲪᲔᲛᲘ ᲜᲝᲛᲔᲠᲘᲐ ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲔᲡᲗᲣᲗᲐᲒᲐᲜᲐᲗᲘ, 11 ᲛᲐᲘᲡᲘᲡ.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲒᲔᲒᲘ

ᲙᲘᲔᲕᲘᲡ, 7 მაისს მოხდა მუშათა და ჯარისკაცთა დელეგატების საბჭოთა და აღმასრულებელი კომიტეტის შეერთებული კრება. თავმჯდომარეთ იყო ნ. ეროდანია, კრებას მოხსენება, რომ საკიროა სანინტარულ ვაგონებში მყოფ ავადმყოფების განაწილება; რადგან ეს ტეეგი არ არის და ამასთანავე მოსალოდნელია სარეყიმიშიდან ავათმყოფები, საკიროა საავთმყოფოებში გადაყვანა. ამისათვის კრებამ აირჩია სამი კაცისაგან შემდგარი კომისია, სადაც შეეიდენ: გუბენკო, აბრამანი და ჯაფარიძე, რომლებიც ამ ღამესვე გიეგმავენენ სათანადო განკარგულების მოსახდენათ. ამასთანავე დადგენილ იქმნა ამ საქმეში მონაწილეობა მიიღეინონ ეკონომეს, საფერშლო სკოლის უფროსი კლასის მოწაფეებს და ფმალეს კურსებზე დადგენილ იქმნა ქ. თფილისის თვითმართველობის რეორგანიზაცია მიეწოდოს ქალაქის ალმასრულებელ კომიტეტს. არჩევნების მოწყობის ახალ-მძღვანელეთ არჩეულ იქნება ხუთ-ხუთი კაცი შემდეგ კომიტეტებისგან: ალმასრულებელი კომ. ქალაქის თვითმართველობიდან, მუშათა საბჭოდან და ჯ. კაცთა საბჭოდან, ეს კომისია შესდგება ხუთშაბათს.

◆ **ალმასრულებელი კომიტეტის** დადგენილებით მილიციონერებს მიეგმატებათ ჯამაგირი. უმცროს მილიციონერებს ეკუთვნება 100, უფროსს 150 მ. ეს ჯამაგირეაი მიეცემა მათ პირველ მაისიდან.

◆ **მუშათა დეპუტატების საბჭომ,** ეკვს მაისის კრებაზე, განიხილა რა პეტროგრადის მუშათა და ჯ. კაცთა საბჭოების წარმომადგენელების შესვლა სამინისტროში და ამის მეგმაწყვეთი მდგომარეობა, დადგინა: ვრჩებით რა უკანასკნელ სხდომაზე მიღებულ რეზოლიუციის ნიადაგზე, ჩვენ უცხადებთ ამნაირივე პირობით ნდობას ახალ მთავრობას როგორც წინანდელს. ამასთანავე საკიროდ ვრაცხთ მალე იქნას მოწვეული მუშათა და ჯ. კაცთა დელეგატების საბჭოების ყრილობა, რომ შესდგეს კომუნისტიური ცენტრი, რომელიც გამოხატავს მთელი რუსეთის პროლეტარიატის ნება სურვილს.

◆ **სხდომა.** ყოფილი მეფის მოადგილის კანცელიარიაში მოხდა საგუბერნიო სასურსათო ახალი კომიტეტის სხდომა. თავმჯდომარეთ იყო ნ. ელიავა. გადასაწყვეტი იყო კითხვები: კომიტეტის დებულებათა გადასინჯვა, პრეზიდიუმის არჩევნები და ათამეგოვის გამოყვანა ქალაქის მართველობაში. ამ კითხვის შესახებ მოხსენება გააკეთა და ქალაქის მართველობის სხდომის პროტოკოლები წაიკითხა ნ. ელიავამ. ათამეგოვმა თავისი გასამართლებელი საბუთები წამოაყენა, ამბობდა, რომ ის არ ყოფილა ინიციატორი იმ გამოსვლისა და ეს. ამ საქმის შესახებ კომიტეტი მიიღო შემდეგი რეზოლიუციი: კრებას მოხსენდა ინ ათამეგოვის ამბავი, კომიტეტი სავსებით ეთანხმება მუშათა და ჯარისკაცთა საბჭოს მიერ მიღებულ რეზოლიუციას. პრეზიდიუმში აირჩიეს შემდეგი პირნი: თავმჯდომარე ნ. ელიავა, წევრები: კაფანეკი, ბესელიძე და ფირუმოვი.

◆ **ამბ. ლადო დარჩიაშვილის** გარდაცვლელის ზეაზე თავზე 7 მაისს ქაშვეთის ეკლესიაში პანაშვიდი გადაიხადეს. დაესწრო ამბასიაგები და პატივსაცემლები. პანაშვიდი დანიშნული იყო 12 საათზე, მაგრამ დაასწრეს და ამის გამო ბევრი ამბ. მერე მოვიდა როცა ხალხი უკვე დაშლილი იყო. სასხენებელი პანაშვიდები დავიწყებას მიეცეს და მის ნაცვლად გაიმართოს მოღვაწეთა მოსაგონარი საღამოები.

◆ ნიკო ბეგაჩაძემ დასრულა ოთხ მოქმედებანი ორიგინალური პიესა „მუშათა არტელი“.

◆ **თფილისის გუბერნიის ჯარის სამხედრო საკრებულო** აცხადებს: დროებითი მთავრობის დადგენილების თანახმად ჯარში გაიწვევა პირთა ზეკავთების მიცემის საქმე ქალაქებისა და მაზრების კომიტეტების ხელში გადადის, იმ პირთ, რომელთაც 348 სტატის ძალით შეეიკვნი მიეცემენი ჰქონდათ, ძალა აქვს მხოლოდ პირველ ოვლისამდე. ამის გამო ყველა დაწესებულებამ ახლავე უნდა გაგზავნოს ალნიშნულ კომიტეტში ცოცხა შეეიკვნეთების შესახებ და მოსამსახურეთა სია-საელეგვარის დასახელებით.

◆ 7 მაისს, თფილისში ლიმონადის ქარხნებში მომუშავეთა საერთო კრებამ აირჩია მომრიგებელი კაენარა თავის წრიდ 5, რომელიც შეიდგება 10 კაცადან.

◆ 6 მაისს რკ. გზის სამართველოში თავი მოიყარეს მემანქანეთა თანაშემწეებმა მაზუთის ბუნების, სავენტოს და სხვა ამ გვარ ზედმეტ დამატებითი ფულების ალების გასაკეთებლათ. ხსენებულმა თათბირმა შესაძლებლათ ესო მაზუთის პრემიის ეხლავე გაუქმებეა და სხვა კიდეც წვრილნაირნი საკითხების მოგვარება. საეერტოს და სხვა ამ გვარი დიდი საკითხის მოგვარება კი გადაეცა ახლათ დაარსებულ რკ. გზის ცენტრალურ კომიტეტს როგორც უფრო კომპეტენტურ დაწესებულებას.

◆ **მეორე რაიონის სასურსათო კომიტეტის არჩევა.** როგორც გამოცხადებული იყო გაზეთებში კეკრას, 7 მაისს მოხდა არჩევნები მეორე უბნის ნაწილის მცხოვრებთა, სადაც უნდა აერჩიათ შვიდი წარმომადგენელი სასურსათო განმანაწილებელ კომიტეტში გასაგზავნათ. აირჩიეს შემდეგი პირნი: ტერენტი წერეთელი, გ. კაკუბელი, ხ. გეორგაშვილი, ს. ა. კიტიტანდეთან, ნ. კიკნაძე, ნ. ვ. ტეტნოკეკი, პ. ბუკიაშვილი.

◆ **სახლთა ხანდი.** დღეს სალამოს სახ. სახლ. არს. ქ. წარალდგენენ მმართველი წმის მიერ ელ. ჩერქეზიშვილის მონაწილეობით წარმოდგენილი ილეკი „ეკრანტენი“ დასაწყისი სალამოს 8 ნახ. საათზე. ადგილების ფასი 20 კ. 1 მ. 49 კ მდე.

◆ **ჩიხაკეაური.** პოდრაჩიკ მგალობლიშვილსა და ძმეკ.ძესთან მოიშუვნე მეუზომეეის საყურადღებოთ, მეუზომეეის მიერ აირჩეული კომისია აცხადებს, რომ 12 მაისს დილის 10 საათზე დაბა ჩიხაკეაურში დანიშნულია აღნიშნულ მეუზომეთა კრება, რომელზედაც დაეესწრეენ თვით პოდრაჩიკი მგალობლიშვილი. საკიროა მეუზომეეის დაესწრონ და პირადათ მოელაპარაკონ მას. კომისიის წევრები გრ. დოლაძე და ნ. ჩხაიძე.

◆ **გერმანიის ჯაშუშების შეპყრობა.** ავიაციონა მაღალ ზეკალმა შეეპყრო გერმანიის ჯაშუში ივანე პატიმეკინი. მას ალმოაჩინეა ქარტები, ბლანკეები, გეგმები და წერილები. ამ წერილებში სხვათა შორის სწერია, რომ ის უნდა შეინახოს წყალის ქუსლებში. როგორც ირკვევა ამ საქმეში ღებულებს მონაწილეობას პოლკოვნიკი ს. საბუთებიდან სჩანს, რომ ფიდი ორგანიზაცია ყოფილა მოწყობილი. ბინაზე ალმოჩნდა ექვი ოქროს სათი, 48 ბრილიანტი, ბეეეები და ბრილიანტის სამაჯური, ვერცხლის ეუეეეები და ვერცხლის ფული ამაზიან დ[illegible] 100 მან. [illegible] ᲥᲝᲚᲝᲑᲐ [illegible]

პროვინციის ქრონიკა.

ს. ᲠᲘᲒᲐᲜᲘ. (ᲒᲣᲠᲘᲐ). ძველ მთავრობასთან ერთად ქრება ძველი ზნეჩარეულებანი. მართალია ზოგნი წინეთაც უარს ყოფდნენ, მაგრამ ეხლა სისტემატიური ხასიათი მიიღო. რის მაგალითებრივ ზნრია: გიორგი სარკველაძემ თავის ვილის გამოთხოვებაზედ, ქელეხის ნაცვლად 100 მან. შესწირა ლესის სკოლას, 25 მან. ჯაჯოფაეეთის სამკითხველოს და 25 მან. გიმნაზიისას. გიორგი დარჩიმ ტრაპეზონში ტრაღიკულად გარდაცვლილ სიმონ ბეკნინის სახსოვრად გვარიგენის ნაცვლათ 25 მან. შესწირა გიმნაზიის სამკითხველოს. ანტონ ლომაძემ ომში გარდაცვლილ თავის ძმის სიმონ ლომაძის სახსოვრად, საკუთრის ნაცვლად ნახეეიარი წლეთ გაზ. „ეერთობა“ გამოუწერა ბელაის კოოპერატივს, 3 მ. შესწირა გიმნაზიერის სამკითხველოს, 3 მ. ზეიმრიბათისას, იმეცდა სხვეიბე მიბაძავენ მათ მაგალითს.

ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲯᲐᲠᲘᲡ ᲓᲔᲚᲔᲒᲐᲢᲗᲐ ᲡᲘᲔᲖᲓᲘ.

(ᲒᲣᲚᲘᲡ ᲓᲦᲔ, 5 ᲛᲐᲘᲡᲘ).

თავმჯდომარეობს **ᲔᲕᲒᲔᲜᲘ ᲒᲔᲝᲠᲒᲘᲩᲘᲜᲘ.** სიეზდს სალამს უძღვნის ყუბანის ოლქის მცხოვრებია, 1500 მასწავლებელთა და ყაზახთა წარმომადგენელი და ამბობს, რომ ყუბანის ოლქი ეზოათ არის ყოველივე საშფოლებით მხარი დაუჭიროს კაეკასიის ჯარის თავისუფლებასთვის ბრძოლაში. დელეგატები მხურვალეეა ტაშით აჯილდოვებენ ორატორს.

ამის შემდეგ დამფუძნებელ კრების შესახებ მომხსენებელი თუმანოვი ეძღვნა ახსნა-განმარტებას ამ კითხვებზე, რომლებიც მიეკიათ მისთვის ეკრძოთ. თავის თავათ ცხადია,—ამბობს ორატორი,—თუ დამფუძნებელი კრება მოწვეულ იქნა ომის გათავებამდე, სამხედრო ტყვეები მონაწილეობას ვერ მიიღებენ არჩევნებში. რაც შეეხება კითხვას, სად უნდა მოიწვიოს დამფუძნებელი კრება—მოსკოვში თუ პეტროგრადში, ამის პრინციპიალური მნიშვნელობა არა აქვს, ეს შინდა ტუხნიკური კითხვაა და სიეზდის ყურადღებას მაზე ვერ შეეჩერებთ. სოფლის მასწავლებლები მეტათ საკირონი ყოფილ ბრჩევნების დროს სოფელში, ხალხი მათ ენდობა და ეუკერსა, მაგრამ როგორ უნდა გათავისუფლდეს ისინი სამხედრო სამსახურისაგან—ეს ცალკე კითხვაა, რომელსაც სიეზდი ვერ გადაეჭრის. სახ. დუმა თავის ფუნქციებს გადასცემს დამფუძნებელ კრებას, დუმის დეპუტატებს აქვთ უფლება მონაწილეობა მიიღონ არჩევნებში. დასასრულ, მოახსენებელი პროტ.ტ აცხადებს იმის გამო, რომ ორმა ადგილობრივმა რუსულმა გაზეთმა

ღონიშნა თითქოს მას მოეთხოვოს დამფუძნებელი კრების მოწვევის გადადება.

გრძელდება კამათი მოხსენების შესახებ.

მაკაროვაკი მოითხოვს ყველასათვის ერთხნოვანობის ცენზს 20 წ. ჯარს არ უნდა მიეცეს ამ მხრით არავითარი პრივილეგიები. **ზემოლდადეი** მოითხოვს დამფუძნებელი კრების ოფის გათავების შემდეგ მოწვევას და თავის აზრს იმით ასაბუთებს, რომ დღეს საფეხით არ არის ხალხში გადავიდე

ბას, რომ მთელი ეხლანდელი მოძრაობის უფლება მუშაობა თავს დაატყდათ მუშათა პარტიას, მაგრამ მიუხედავად ამისა ბათუმის დროებითი კომიტეტნა (ის არჩეული იყო დამფუძნებელი კრებზე 3-ს ამავე აპრილს), მაინც ბევრი რამის გაკეთება მოასწრო ამ მოკლე დროში. სახელდობრ: მოაწყო პროპაგანდისტთა კოლეგია ნენეებში სამეცადინოო, მოაწყო პროფეესიონალურ კავშირთა წრე, კავშირთა კავშირი, პირველ მაისობა, რომელიც მშვენიერთა ჩატარდა ამ დღეს. ამ დღეს 9 საუოლებითი შეიკრიბა ბათუმში 9 მარტს 1902 წ. დაბოოლოთა ძიგლისთვის 1300 მანეთამდეი, შემდეგ მუშათა პოეს ს დღე (22 აპრილს), რის შემოსავალი დაიხარჯებოდა უდრის 3500 მანეთს. ამ დღისთვის გამოშვებული იყო განსაკუთრებული №№ რუსული და ქართული გაზეთებისა, სომხურ გაზეთის გამოცემა აქ ვერ მოხერხდა, სამაგიეროთ თვალინსიდან ამ დღისთვის საგანგებოთ მიღებს სოც. დემ. გაზეთი „პაიპარ“-ის რამდენიმე ასეული ცალი, რომელიც იმ დღესვე გაიყიდა.

კამათი გამოიწვია იმან, თუ როგორ მოეკიდნ იმ ჩვენ საყეთეოსო პარტიის მოწონაე პირებს, რომლებსაც დღეს თავს დაატყდა მუშაობა არა პარტიული საქმეებისა. ზოგნი ამ აზრისა იყვნენ, რომ ვთხოვოთ მათ უბრალო დემოკრატიული მუშაობა შეიმეტონონ და უმეტესი დრო პარტიას მოანდომონო, ზოგნი კი ამტკიცებდნენ, რომ იმათი მუშაობა იქიც აუცილებელი საჭიროა.

ბმის უმეტესობით გადაწყდა მიეწოდოს იმავე მოწონაე ამხანაგებს თვითონ გამოთარკვიონ ეს მდგომარეობა და მიიღონ შესაფერი ზომები.

კრებამ საქართოთ სცენ პირველი რაიონის კომიტეტი აირჩიოს თერთმეტი კაცისაგან და ბათუმის კომიტეტს აარჩევნენი კი მოაბდონონ პირველპირ, ე. ი. უნდა შეიკრიბონონ ბათუმის ყველა რაიონის პარტიის წევრები სადმე ერთად და იქ აირჩიონ ბათუმის კომიტეტი.

რაიონულ კომიტეტში აირჩიეს თერთმეტი წევრი და 4 კანდიდატი, მათში 5 ქართველია, 4 რუსი და 2 სომეხი.

საღამოს ათ საათზე კრება დაიშალა.

ნიმ. სადრაძე

ჯულფა ბაქოს რკინის გზა.

21 აპრილს მოხდა დამფუძნებელი კრება მუშათა პარტიისა. დაესწრო 50 ამხანაგი. ორგანიზაციის დარსებას ისე სიხარულით მიეგებნენ ამხანაგები, რომ არ დიფიზრეს და შორიდანვე მოგიდნენ.

კრებამ გაიკნო ამხანაგ ი. ყ ეიშვილმა დღეანდელი მომენტი და მიფთათა შეკავშირებულ მოქმედების აუცილებლობენ, რაც აღტაკებით ერთმხთ იქნა მიღებული. შემდეგ არჩეულ იქნა კრების თავმჯდომარეთ იოსეფ ყაკეიშვილი, მდივანი ფირცხელაური. მოკლეთ კრებს გაეცნო თავმჯდომარეს პროგრამა და შემდეგ მოეწოდა შეისალეთი და თვიური საწევრო გადასახადის განსაზღვრის შესახებ. ამის შემდეგ არჩეულ იქნა ხელმძღვანელი კომიტეტი შვიდი კაცისაგან შემდგარი.

კრების დაწლის შემდეგ შეიკრიბნენ კომიტეტის წევრები, აირჩიეს თავმჯდომარეთ ი. ყაკეიშვილი. მდივან-კალიერათ გ. ფირცხელაური. შემდეგ ისაუბრეს სხვადასხვა საერბრორო კითხვებზე და შესაფერისი დადგენილება გამოიტანეს.

ქავეი.

სოფელი ნინოწმინდა.

ადგილობრივი მიწონაე გლეხთა ჯაფეს შეეკრიბნენ, რომელნაც ცხრის ხეთში ეწეოდენ პარტიულ მოღვაწეობას, მოეწყო პარტიული ორგანიზაცია რაინის ორგანიზატორის ხელმძღვანელობით, თანაბზეთ ორგანიზაციების პროექტისა. მოკლეთ გაიკნო პარტიულ კრებას ათანასეო ქვათაძემ მუშათა პარტიის პროგრამის ზოგიერთი მუხლები, რომელიც წეერთთვის უფრო ბუნდოვანი იყო. ხელმძღვანელ კოლეკტივში არჩეულ იქმენენ, 1) ოსეო ოკანაშვილი, 2 ალექსი გმელიშვილი, 3) შაქარა გიელაშვილი, 4) დათიკო ფეიქრიშვილი, 5) სანდრო კონიაშვილი, 6) სანდრო მეკოლეშვილი, 7) გ. ბენდელიშვილი.

ა. გაცვლილი.

რევოლიუცია პროვინციაში.

გუნიბი. (დიდესტნის ოლქ-ი). თავისუფლების პირველმა მერცხალმა გუნიბში მხოლოდ ხუთ მარტს მოადენა. დილის 6 საათი იქნებოდა, რომ კარებს ჯარისკაცი მოადგა და ჩამძახა: „ადექით, ბ. რა—ლო, ოლქის უფროსის თანაშემფე გეძახთო“. თითქოს ვიგრძენი რაღაც არაჩეულებრივი უნდა მომხდარიყო, მით უმეტეს, რომ წინა დღით ოლქის უფროსი გუბერნატორმა სწრაფათ შორაში გიწვია, რამაც ათასავარი აზრები დაბადა ჩვენში.

თანაშემფემ დეპეშა გადამიცა, სადაც დროებითი სამინისტროს შედგენას იუწყებოდენ. გადაკარბებულმა მღელვარებამ თვალები ამირია და საშველება წამართვა მეორეხელ გულდასმით გადამეკითხა ეს ძვირფასი ფურცელი.

მეორე დღეს დაბრუნდა ოლქის უფროსი, დაგვიბარა და გადმოგვცა მთელი ამბავი.

დაუყონებლივ ეს ცნობა ჯარისკაცებსაც მიეფინა და სწრაფათ მთელი გარნიზონი მანიფესტაციათ მიედინნენ ბაღისაკენ. გამოვეხმაურეთ ჩვენც. სდგმან მხოლოდ ლეკები. უკვირთ და ვერ წარმოუდგენიათ, თუ როგორ „თავხედობს“ ჯარი, და უფროსება კი შორიდან უცქერიან ღა კრინტსაც ვერ სძრაენენ. ვცდილობთ ავუხსნათ, განუმარტოთ მათ მომხდარი ამბები და მათი მნიშვნელობა, მარა ისინი განცვიფრებულად აკანტურებენ თავს:

— როგორ? მეფე არ გვეყოლება აწ? მაშ ვინღა გვიპატრონებს შემდეგ? ხომ აგვიკლებენ ერთთან?

— არა, რაღაც უბედურება გვატყდება თავზე, ეს სულ ჩვენსკენ მომართული „ოინებია“, სიფრთხილეე გვმართებს,—ბან ამლეკს მეორე.

ოფლში იწურები, ცდილობ შეასმენო რამე, დაარწმუნო მათი ფიქრების საეალბეში. ისინი მაინც უნდომლად გიცქერიან და განაგრძობენ თავისებურათ „აზროვნებას“ და ასეთსავე მსჯელობას.

იმედ დაკარგული და სასო მიხდილი კრულავ განგებას, რომ ასეთ ხალხთან გაკეს საქმე.

7 მარტს გუბერნატორი დეპეშით უბრძანებს ოლქის უფროსს: შემოიკრიბე თავის სამმართველოში ოლქის დაანაულები და საბეო შეკმენითო.—არა, ვეუბნებით ჩვენ, ამეგარათ შეკრებილ „დარბაისლებს“ ფასი ჩვენ კარგათ ვიცით, მათ საკმათო სუმეეს ქვეყანაა; საჭიროა არა თქვენ მიერ არჩეულთ და თქვენზედეთ დამოკიდებული საბეო, არამედ სათანადოთ არჩეული საოლქო ალმ. კომიტეტი, რომელმაც უნდა იზრუნოს მოპოვებულ თავისუფლების განსამტკიცებლად, ხალხს შ კაეშირ გაეაერთიანებლათ, ფრ. მთავრობის მიერ წამოყენებულ ლოზუნგების ცხოვრებაში განცდრებლათ და წესიერების დასაცავათო ისიც ნებდები და იწყვეტ კრებას. ჯავასკენელეს თანხმათ აგრონომ რამიშვილის მიერ შეფუ შაეებულ პროექტსა—ერთხმათ ღებულობს დაუყონებლივ საოლქო ალ. კომიტეტის აუცილებლობას, ს მწუხაროდ, გუნიბში მცხოვრებ ლეკებმა, ეგრძნეს თუ არა, რომ სულ ერთია, ეს „რაღაც კომიტეტი“ უნდა შეიდგეს, აი დღეს და აირჩიეს მხოლოდ თავითვენი და რა თქმა უნდა, ამეგარათ შემდგარმა კომიტეტმა ვერაფერი საქმის უნარი ვერ გამოიჩინა შემაერთებელი ძალის უქონლობის გამო და ძალე სულ გაუფუჭდა. დასებიდან დელეგატების გამოგზავნაზე კი უარი გვითხრეს.

დამოუკიდებლათ ამისა დღეს ჯარისკაცებ და აფიცერთა საბჭოც და პირველ სხდომაზედვე ადგენს გაძეგებულ იქნას კაპიტანი პაპეფილეთი, მათი კანდიდატი. ეს დეპეშით სისარულეთ მოჰკვეთ.

ამ დროს დადესტნის ალმ. კომიტეტის განკარგულებით გადაყვენეს და ოლქ დან გიაწვეს მთელი ძველი ადმინისტრაცია და დანაშნეს კომისარი, ადგილობრივ მკვიდრი, ნენერი ც—ვი. ფუანასკენელი იწვევს სასაგმროთ თითო დელეგატს სოფლებიდან, ფსნინს მთა მომენტის მნიშვნელოობას და დახმარებას სთხოვს მომავალ სასოფლო, სადაბო და საოლქო კომიტეტებს და კომისარების აარჩევნებში.

დელეგატები მას კატეგორიული უარით უმასპინძლდებიან.

— მოგვეკითხა ჩვენი ძველი მეფე და წყაროლებს, დასტოვეთ ძალელეე ადმინისტრატორები, ჩვენ ისედაც „არბეინთ“ ვვრძნობდითთ თავს და არ გვსურს „რუსულ ანკესზე“ წამოვეგოთო.

— ჩვენთვის რომ კარგი რამე მოეცალთ,—გუნიბიდან ჯარისკაც გიიყვანდენ. ეხმაურეგ ბა მეორე.

— ჩვენ „ნაჩანეკათ“ პოლკოვნიკი ვგეყავდა და მის შემდეგ „მზარეულის“ ზეიერ როგორ უნდა დავემორჩილოთო,“) ბანა ანძლეს მესამე და ს ხ. და ს ხ.

ამ სიტყვებით ისინიც თავ-თავიანთ სოფლებში წავიდ-წამოვიდნენ.

ამ რიგათ გამეფდა სრული ანარქია. ალარ ინოცბიმს ალარც ძველი და ალარც ახალი მთავრობა და ლეკებენი ათასვალარ. საშიშ ფიქრებს მიეკენ. ბეისმის ხმები: ზოგი ჯაჭვებს მოეოლს, ზოგიც ამბობს—დაღესტანი ძველებურ ამბოის და ნაიბების არჩევნებს შეუდგაოო და ვინ მოსთელის რამდენი რა...

ერთის სიტყვით დადგა ის დრო, როცა, ანდაზის თქმისა არ იყოს, ძაღლი ბატონსს ვეღარ ცნობიდეს, თუმცა პატრონიც არსად ჩანს.

სწრაფათ ცვლიან კომისარს და ნიშნავენ ახალს, უცხო ტომის კაცს, მარა თუ თავიანთნის არაფერი სჯეროდათ, ამა სხვას აქ რა ფასი უნდა ქონდეს. პირიქით, ეს ბატი დიდ შეცდომათ უნდა ჩაეთვალოს ადიღაცა. საოლქო კომიტეტს, რადგან ენის ფარამეტრობის გარდა, ამ ფასი ტომის წარმომადგენელს ძალიერ ალმაცერათ და უნდომლათ უცქერიან, და ეს არც გასაკვირი, რადგან მთელი 60 წლის ბიუროკრატიული პოლიტიკა სულ იქეთ იყო მიმართული, რომ ლეკები რაც შეიძლება მეტ სიბნელეში ემყოფებინთ, რათა უფრო კარგათ გამოეყენებინათ ისინი სხვა (ხვა დამ.ჯელ რაზმების ხელმძღვანელებათ თუ წეკრებათ რეკოლიციონერი მოძრაობის საწინააღმდეგოთ.

ეი ამ მდგომარეობაშია საქმე დღესაც, როგორც გუნიბის, ისე ავარიის და ანდიის ოლქებშია. რეგენტბზე ფაქი ან ზედეტია და ჩომც ძალიან მოაბეოს ვინმემ ეს თავზე და მოიხდენინოს, სულ ერთია, რაიმე რეალურ სარგებლობას ეს აქ ვერ მოიტანს, მაინ ყოველად მეაზდდელმის მიზეზით. იქ, სადაც საზოგადოებრივ რაიმე აზრს დასაბამადან არ გიეკ-ნ-ნენია, ძნელი და უნიადაგო ერთის დაკვრით დემოკრატიული ფეოდალ ბის დამყარება. ამისთვის ბევრი წინაპირობა და ენერგიაა საჭირო.

*) დღესტანში ჩინს და შთამომავლობას უპირველეს ღირსებათ თვლიან.

ამგვარ ყოფაშია დღეს ეს არე-მარე. ოლქები მოეკლებულია, როგორც ადმინისტრაციას, ისე სასამართლოსაც და ეხლა იფიქრეთ, თუ რა კარგი რამის მომსწავლეთ ეს ეთ პირ-ბები... ამ დროს კი დელეტანის კომისარიატი და სოლეო ალმ. კომიტეტი ყურსაც არ იბერტყს საქმის მოსაგვარებლათ. დრო კი არ ითმენს, ყველფერს საზღვარი აქვს. საჭიროა დაფუძნებელ ზომების მიღება, სანამ ჯერ კიდევ გვიანი არ არის.

ეხლაც უკვე საკმათ ავრცელებენ ოლქებში ბნელეთის მოცავლეთ შაერაზმულ პროკლამაციებს, რამაც, მოსალოდნელია, ნაყოფი გამოიღოს, რადგან საამისო ნიადაგი არის ა ქ, და თუ ამს ფინ არ ალეფდა გონიერი და მოფაქრებული ზომები, თქვენი მტერია, შედეგი ყველასათვის საწყენარო და საფალო ლი იქნება...

ერ. რა—ლი.

მეოცე დივიზიის „ბოლშის“ სალდათები.

გამოკ.ბდა თავისუფლება თუარა, ჩვენს სიხარულს საზღვარი ალარ ჭქონდა. მოწონაეიებმა ყველანი შეკიბეთ შეეკრიბნენ, დაირღვა სიჩუმე. ერთმა ამხანაგმა გ. სალეკვაძემ ბგვიხანა წარსული და დღეანდელი მოვლენა. შეფიერი მოკვლდა, მერმე ილაპარაკეს სხვა ამხანაგებმაც. მოწყლრიგებათ არჩეულია ბეფეთ ეზვოდგენ გ. სალეკვაძემ, მეორეთ გ. პოლიკოვი, მეოთხე ეზვოდგიდან ბ. ბარანოვი, პირველიდან ხმალეე. ორ აპრილ ბოლ მოხდა მიტინგი. მოიყარა თავი ფრაქ-ბმა სალდათმა, ფესტიგისეთის ამოიჩრიეს თავმჯდომარე ბელოვი. ადის გ. სალეკვაძე ტრიბუნაზედ და ამბობს რესპუბლიკის საპირველ, მასთან მოგვიწოდებს ერთმანეთის საყვარულს განფარნეკლად ერისა, აქედან მიტინგი ადიდა და გიეწოა ბაზრისკენ. დემონსტრაციი ეზერდა, ტრიბუნაზე ადის ზაპაბ კაპიტანი ოსიპოვი, რომელიც შინაარსიან სიტყვას ამბობს, მანიფესტაციი მშვიდათ დაიშალა.

ჯარისკაცი ალ. ფუალაძე.

ეროვნიციის ცხოვრება.

ლეხაინდარაო. (სამეგრელო). ძველი რეჟიმის დაეკვეთი უცაბედ ბოლო მიეღო სოფლად არა სასფერეულ მოვლენებს. მოისპო ქურდ ბაცაცოობა, კარტ-ნარდის თამაში, ლოთობა და (ხვა, როგორც ყველგან ისე აქაც. აირჩიეს ხალხს მიერ ნდობით აღქურვეული პირები. ცხოვრება ნორმალურ კალაპოტში ჩადგა. გადმოქეეული ჯარის კაცები თავიანთ ჯარის ნაწილ ეს უბრუნდებიანნ. ამ დღეებში აქ დაარსეს უფასო წიგნსაცავ სამკითხველო (ბანაგი ეგზეკ გიგუქკარის სახელობაზე. ამ დღეებში ეგზ ხსნან კოოპერატიფულ საფარალოს. მოისპო ძველებური ტარილ ქილები.

ყოფილი მთავრობის მამასახლისი ბ. შავდიას გმირული მოქმედება, რაც დღე გადის თანდათან აშკარავდება, მას დაუბრეკია ჯარისკაცთა ოჯახები, როგორც ერეკვეკ ეს ვაე-ბატონი ყოველ თვიფურად ღებულობდა თურმე ფულს „დეზერტირებისაგან. ქურდ-ბაცაცეებთან მას ესოდა სოფლიდარმა ქონია და ყოფილი დარაჯები ბ.ბ. დანელია, კორსაგი ტ ჯიქიისი დახმარებით საკმაო თანხა შეუგროვებიათ მათგან. მსი ყოფილობით შთაფხეკეს ცეცხლს ადგილობრივი სოფლის სამმართველოს შენობა, საზოგადოებამ რამოდენიმე თათანი მანეთის ზარალი ნახა.

ადგილობრივმა აღმასრულებელმა კომიტეტმა საზოგადოების დაეალებინთ ბ. შავდიას ბასეში მოსახოვა, მაგრამ შავდია ამას გაეჩინბის, მან უნდა ძველებურად მოაკ.ბრაკოს საქმე, მაგრამ ამათი. იგი დღეს თუ არა ხვალ უნდა წარსდგეს საზოგადოების წინაშე.

19 აპრილ ამ მოხდა ანგარიში ნაკ.ბოოგონაგიბეროოს მომხმარებელი საზოგადოებ „განთიადის“. გამოიარკვა, რომ საამბანაკო დაეშნის ქონებიდან 559 მანეთი უკვე ეაეფ ლანგავეთ, კრებამ დაიკვა გამგეობის წევრ-თაგან ხახინდარს კ. ზაქარიანის და ნოეარს ნესტორ დანელიას დაუფონებლივ შეიყვნონ დანაკლისი თანხი.

დასასრულ კრებამ გამგეობის წევრებად აირჩია თ ბ ბუნია, ი. კოკაია, ფლ. დ. ბაბოკეძე, სარეგზიო კომისიაში: ალეკსანდრე, ზ. ბაბუნია, ე. ფრიქვაძე და ვ. ნაუფაია.

კრებამ მადლობა გამოუცხადა ადგილობრივ მკვიდრთ იონა და ნესტორ ზაქარიანებო, რაოდენ ზაქარიანის და ერასტო ფრიქვაძეს, რომლებიც ახლად გახსნილ სამკითხველოს შემოსწირეს, პირველმა „ეშმაკის მათრახი“ მეორემ და მესამემ ბაზეეი „ერთობა“ და „სოციალ-დემოკრატი“, ხოლო მეოთხემ „თეატრი და ცხოვრება“ თითო წელთ.

აგრეთვე მადლობა ბ. ივანე ბოხვაის ძე კოკაიას, რომელმაც ჩვენი სამკითხველოსთვის შეაგროვა 25 მ. და 75 კ.

მოკეთე.

ბათუმ-ტრაპეზონის სახეზიდან რკინის და ფარა გზა (წერილი სარეედან). ვინ არ იცის დღეს თუ რა ავანტიურის აწარმოებდა ძველი მთავრობა! ვინ არ იცის დღეს, თუ როგორ ეესკობოდენ ხალხის ავლა-დიდებას, ხალხის ნაშრომს დაბავსებული რეტიმის აგენტებნ! სად გინდათ, რომ მათ არ გადაეყოლთ, არ გიეფლანგათ ხალხის ქონება. მხოლოდ დღეს, დღეს ეგზეულობს თავისუფალი რუსეთის მეკლავეკი, თუ რა გაფმაძღარი სვენი ლატრიალებენ ამს და მის სხეულს სწრაფენდენ. ერთი ასეთი საქმე. მათ მიერ დაწყებული ამ მხრით არის საყურადღებო. როგორც ვიცით მსოფლიო ომმა სადერღელი აუშალა რუსეთის იმპერიალისტებს და ისინი ლტამპოოლისაკენ ხელებს აშვერდნენ და ამის გამო დიაწყენ. ბათუმ-ტრაპეზონის შარა გზა და. განსაკუთრებით ამ მიზეზისათვის იყენენდნენ რკინის გზას. ეს გზეა დადიხანია, რაც დაიწყენ, და რა გაფეკეთებიათ და რა დაუზარჯავთ, ამის სარეგზიო კომისია გამოიარ კვეყნ. ხხოლოდ ამ შემდეგ, რაც რუსეთის დიდმა რეკოლიუციამ ბალეწ-ბალეწა მეფის ტატი, იმპერიალისტების ილეფსაკენ ლაბარი ჩასკა. ბავი ა ენ ნ ბ ი ა და უკონტრიბუციო—ეს ლოზუნგი დემოკრატიულ გადაისოლა და ფრ. მოგარო ეც ძალაუფალ შეიქნ დ.ბორ-ნ ბილებოდ ხალხს ხმა. ეს. დემოკრატიის მოთბოვნილება მთელი რუსეთის ოთბ-ენილებათ გადაიქეა, მაშინ, ვამბობთ ამ გზებს, განსაუფთრებით რკინის გზას ასე ნაჩქარევათ გაეკვანს, ყოველი მნიშვნელობა იკარგება. ეს რასაკვირველია, მშვენიერათ იცოდ მუშათა საბეჭდ და ამ გზის დაკეტვა დღიურ-ფესტივალში დასვა და მგონი კიდეკ დადებით გადაწყვეტა. ამ პატარა წერილით აგრეთვე გაკვრით შეეეხებით მუშათა მგდგომარეობას აქ ფარ გზებზე. მუშათა მგდგომარეობა აუტანელი იყო! არავითარი განსაზღვრა მუშაობისა, მცირე ხელფასი, მოტყუებაა—შანტაჟი—ი დამბასსიათებელი თვისებენი მუშათა გაყეკეფოსა. ყველა ამას ხელს უწყობდა ერთი მხრით მუშათა შეიეგნებლობა და მეორე მხრით ის წეს-წყობიერება, რომელიც დამონებაზე და დაჩაგვრაზე იყო აშენებული. დღეს, როდესაც ეს ნიადაგი უკვე გიაწყნდდა, მაშინ ისეთ უდიერ მოტყუებას მუშებისას, როგორც წინა თვეებში, ადგილი ალარ ექნება, მაგრამ ყველა ეს რომ არ მოხთეს ყველაზე წინ საკრიოა მუშათა ორგანიზაციული შეკავშრება, მათი დარაზმვა და შეკაკუფება. და უნდა გამოვტყდეთო, რომ ამეი შეკავშირება ჯერ აქეთ მხარეს ნაკლებათ არის, ამის რასაკვირველია თავის მიზეზები აქვს. ყველაზე მეტი მიზეზი, ეს გამოფრესეველი მდგომარეობაა. მიუხედავათ ასეთ დაბრკოლებათა მუშებმა მაინც შესძლეს თავიანთი გულის ნადები გამოეკვლევინათ: 10 მარტს და 30 აპრილს. 30 აპრილს სოფ. სარფეში მოხთა მუშების ზეერთებული კრება. პირველი კითხვა იყო დროებითი მთავრობასთან დამოკიდებულება. ხხსნა განმარტების შემდეგ მიღებული იქნა უკვე მუშათა და სალდათთა ცნობილი რეზოლიუცია. მეორე საკ.ბრობოოკო კითხვა მუშებისა ანუ მუშათა „ყოფნა არ ყოფნის“ საკითხი—ეს 8 საათის სამუშაო დღის შემოღება. ამ კითხვას ყოველ მხრივ გაშუქ.ბეს შემდეგ კრებამ დაადგინა მუშათა განსაზღვრის 8 საათით. მესამე კითხვა ხელ-ფასის შესახებ კრებამ დადგინა გიიგოს მუშათა საბეჭდიდან, ი ფ რა და რა კატეგორიის მუშებს რა ეძლევათ და იმის დაგვარათ მოიქცეს. კრებამ საპრიოთ დაინაბა „რიადჩიკების“ მაგიერ თვ-თ მუშათა ირტელმა აიღოს საქმე და აწერიფოვოს მუშაობა. აირჩეს კომისია მოსალოდნელ კონფლიქტების გასარჩევეთ. „პოლუჩკა“ თვეში ორჯერ და კერძო შემთხვევაში მეშმს ყოველ დღეს შეუძლია მოითხოვოს თავისი ანგარიშ და ყველა ამ კითხვებზე გამოსარკვევათ და გადასაწყვეტათ კრებამ აირჩია კომისია: მრხა წეროძე, ბესანიონ ჯორჯიკია, ეკეთიმე ჟოლოკავა, ალექსე ნარაკიძე, ბესარიონ ნაუფაია, ისაკი კულუბერაშვილი და ვლადიმერ გოგელია. ყველა ეს დადგენილება გამოიხადეს გაზეთ „ერთობაში“. კრების დასასრულ შემოტანილ იქნა განცხადებება: მაგნე, უნნეო ჩვეულება კარტის თამაში სამეფაშოთ მოისპოს და თვით მუშებმა ადეგნოს თვალყური.

კრების დავალებით **ალექსანდრ ნარაკიძე.**

ცნობები

ჯარის კაცების შესახებ.

ჯ. კაცი ვასილ ნარიმანაშვილ ეფენტი მსაზურობდა კავკასიის მბრძოლ ჯარში 18-ტი მსროლელთა პოლკში, 5 როტაში. ექვსი თვე გადის მას შემდეგ, რაც მისგან არაფერი მოგვფლის. ამისთვის ვსთხოვთ თუ ვინმეს რაიმე იცის მის შესახებ გვაცნობოს შემდეგი მისამართით: ნ. ჩოხატაური ნარიმანან ალეკსანდრეს ძე ეფენტეს.

— ჯარის კაცი გიორგი ილაკრის ძე ხანთაფე მსაზურობდა თავრიზში, (სპარსეთ) 114 ზაპასნი პეხოტნი ბატალიონში. იქ ავათყოფობის მიზეზით გადაყვანილი იქმნე ჯულფაში № 366. პალეკოო ზაპასნი გოსპიტალში და თუ ვინმემ რაიმე იცით მის შესახებ. გთხოვთ გვაცნობოთ ოზურგეთი ვლადიმერ ხანთამეს.

— ჯარის-კაცი სარდიონ ანტონისძე აკანელიძე მსაზურობდა 203 სოხუმის პოლკში მე-8-ე როტაში. აგერ სამ. წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც მისგან არაფეთარი წერილი და არც რაიმე ცნობა არ მიგვიღია. ამიტომ ეფმორჩილებად ვსთხოვთ ყველა ამ პირებს, რომლებმაც რაიმე კი იცის მის შესახებ გვაცნობოს შემდეგი მისამართით: [illegible] ნ. ჩოხატაური. ეკეთიმე [illegible] ანთონიეს.

— ჯარის-კაცი 22 ქვეითა სათადარიგო პოლკის 2 როტის 2 ზეოდეს მელტონ თედორეს ძე გოგელავა მსაზურობდა კ ვასილის ჯარში, შემდეგ ავათყოფობის გამო იწვა 377 ს.მიდგომი სათადარიგო გოსპიტალში მე 7-ე პალატაში, 25 თებერვლის შემდეგ მისი არსებობენი იცის მისმა მშობლებმა, ამისათვის თხოვენ—თუ ვინმეს რამე იცის. აცნობოთ შემდეგის მისამართით: ანაკლია, ბაგრატ ბასალიას.

პატივისცემით **თედორე გოგელავა.**

— ულრმეს მადლობას ვუცხადებთ ამხანაგ რაფდენ ზომერაკს, რომელმაც მისი განსვენებულის ფიდის ხსოვნის აღსანიშნავად შემოსწირა ეკლესი თუმანი შემოკმედის ოთხკლასიან უმ. ს. დ. სასწავლებელს. აგრეთვე ბ. ა. ს—ძეს რომელმაც შემოსწირა 100 მანეთი ღარის მოწყვეთა სასარგებლოდ. ორივე შემოწირულებიდან ფული მივიღე მე და გადავეცი მოლარეს მდ. ხ. ჩხატარაშვილს.

პატივისცემით **მასწავლებელი ქალი ნინო ძიძიგურია.**

წერილები რედაქციის მიმართ.

გთხოვთ სიმონ (ქალია) და მეფულელ მისი სონა გიგაშვილის ხსოვნის აღსანიშნავად გაზეთი „ერთობა“ უგზავნეთ ჯარისკაცებს.

ქიშვარდი და ალო ცერეკაძეები.

ულრმესს მადლობას ვუძღვნით ამხანაგ პრაპორშჩიკს ვლადიმერ დავითის ძე თავარ-თქილიაქს, რომელმაც ფრონტზე თავიანთ ნაცნობეს შორის შერჩინა და გამოგვგზავნა ხუთი თუმანი ფული ქვეონბინის სკოლის სასარგებლოთ.

ისიდორე ლომაძე.

მადლობას უცხადებთ ვერა ახობაძეს და ეფიმილე ეესეს ძე კალანდაძეს, რომელებმაც მოაგზავნეს ჩიჩხათის უფასო წიგნი საცავ სამკითხველოს სასარგებლოთ ირმოცდა ოთხი მანეთი და ათი შაური და აგრეთვე მადლობას უძღვნენ ი.ბ პირებს, რომლებმაც კეთილი ინებეს და არ დაიზარეს თავიანთი წვლილი. ჩიჩხათის უფასო წიგნი საცავ სამკითხველოს გამგეობის წევრი **ნადეჟდა ზომერაკი.**

მოწოდება.

1 მაისიდან გაეხსნენით ს. პატ. კუბში წიგნთ საცავ-სამკითხველო მომხდარ მიდგინარე ეროვნულიუნის **ბელადის** ჩვენი პროლეტარიატის სიამაყის **კარლო ჩხეიძის** სახელობაზედ. რადგან ჩვენი სამკითხველო ქონებრივათ ძლიერ სუსტია, ღრეობით ის მოვათავსეთ კუბის პირველ დაწყებითი სკოლაში.

მოგმართავთ მოწოდებით ყველა კეთილებს, რომლებიც სხვადასხვა ქალაქებში ცხოვრობთ, აღმოგვიჩინოთ მატერიალური დახმარება, როგორც თქვენი მხრით, აგრეთვე ნაცნობ-მეგობრებში შემოწირულებს შეიროვებით. ვიმედოვნებთ მრავალი თანამგრძნობნი აღმოჩენენ ჩვენ ბაზეზე და საშვალებას მოგვცემენ, რომ მეკვარ ნიადაგზედ დავაყენოთ ეს სმპატიური დაწყებულება. მისამართი ფ. ხონი წიგნნის მაღაზია „კულტურა“ რაედენ წიგნეგაძეს კუბის სამკითხველოსთვის.

რაფდენ ვლ. კაკაბაძე.

ჩვენი ფოსტა.

ბ. ფირცხალავას. მიმართეთ პირადათ ან წერილითა აცნობეთ.

რედ.-გამ ომცელი **ვლ. ბ. ბოსტოლაძე.**

მასსარეგლეგის მიმოსვლა

ზღვის კაკასიის რკინის გზაზე

(ნაჩენენენ ბ ოფილისის დროთ).

თბილისიდან ბათუმს.

ბათუმისაკენ სფ.	№ 3,	11	03	ს.	[illegible]
„ სამ.ზ.	„	9,	10	„	13
ბაქოსაკენ საჩ.	„	6,	11	„	18
„ სამ.ზ.	„	8,	8	„	54
„ სფ.	„	4,	9	„	28
ყარსისაკენ სფ.	„	4-8,	11	„	18
თელავისაკენ.	„	7	7	„	58

თბილისიდან ბაქოს:

ბათუმიდან სამ.	№ 10,	9	53	ს.	[illegible]
„ სფ.	„	4,	8	„	38
ბ.-ბორჯ. სამ.	„	20,	7	„	43
„ „	„	18,	10	„	12
ბაქოდან სფ.	„	3,	10	„	08
„ სამ.ზ.	„	7,	4	„	12
„ საჩ.	„	5,	8	„	48
თელავიდან	„	8,	7	„	58

ბ. თბილისში, ოქტომ. ბ.№5, ბ.-ბაბუთების კანტორა და ოფისის ბიბლიოთეკა

„ფანათლებაა“-ში

ისიდება ყოველდღიური ქართული ეროვნული, რომელიც ეგზავნება მსურველი ფული გამოგზავნისთანავე.

ბროშურა ელ. ანენტეს ეგზეკუნენი აგრეთვე ყველა ადგილობრივი ეკონომიკა-ეგზეკუტორ თანამეგობრები „ბაბა“, „ეშმაკის მათრახი“, „ოფიცერი და ცხოვრება“, „ეკონომიკა“, „ეკონომიკა“, „ეკონომიკა